य एष ददाति चास्तूयति च तेन व्याहृतेन तथाऽवतरेत्। अथ द्वाभ्यां यातव्यमिति कोऽवतरेत्।

वसुमना अवतरेदित्यब्रवीदृषिः। किं कारणमित्यपृच्छदथाचष्ट नारदः। अहं परिभ्रमन् वसुमनसो गृहमुपस्थितः। स्वस्तिवाचनमासीत् पुष्परथस्य प्रयोजनेन तमहमन्वगच्छं स्वस्तिवाचितेषु ब्राह्मणेषु रथो ब्राह्मणानां दर्शितः।

तमहं रथं प्राशंसमथ राजाऽब्रवीद्भगवता रथः प्रशस्तः एष भगवतो भवतो रथ इति।

अथ कदाचित् पुनरप्यहमुपस्थितः। पुनरेव रथप्रयोजनमासीत्। १२१२५

सम्यगयमेष भगवत इत्येवं राजाऽब्रवीदिति। पुनरेव च तृतीयं स्वस्तिवाचनं समभावयमथ राजा ब्राह्मणानां दर्शयन् मामभिप्रेत्याब्रवीत्।

अथो भगवता पुष्परथस्य स्वस्तिवाचनानि सुष्ठु सम्भावितानि एतेन द्रोहवचनेनाऽवतरेत्।

अथैकेन यातव्यं स्यात् कोऽवतरेत् पुनर्नारद आह।

शिविर्यायादहमवतरेयं अथ किं कारणमित्यब्रवीत्। असावहं शिविना न समानोऽस्मि यतस्तं शिविं ब्राह्मणोऽभ्यागच्छत्स चैनमब्रवीत्।

शिवे अन्नार्थ्यस्मीति तमब्रवीच्छिविः किं क्रियतामाज्ञापयतु भवानिति। १२१२०

अथैनं ब्राह्मणोऽब्रवीत् य एष ते पुत्रो बृहद्गर्भो नाम एष प्रमातव्य इति तमेनं संस्कुरु।

अन्नं चोपपादय ततोऽहं प्रतीक्ष्य इति। ततः पुत्रं प्रमाप्य संस्कृत्य विधिना साधयित्वा पाव्यामर्पयित्वा शिरसा प्रतिगृह्य ब्राह्मणमन्वगयत्।

अथास्य मृगयमानस्य कश्चिदाचष्ट एष ते ब्राह्मणो नगरं प्रविश्य दहति ते गृहं कोषागारमायुधागारमश्वशालां हस्तिशालाञ्च क्रुद्ध इति।

अथ शिविस्तथैवाविकृतमुखवर्णो नगरं प्रविश्य ब्राह्मणं तमब्रवीत् सिद्धं भगवन्नन्नमिति ब्राह्मणो न किञ्चिद्व्याजहार विस्मयादधोमुख आसीत्।

ततः प्रासादयद्ब्राह्मणं भगवन् भुज्यतामिति मुहूर्त्तादुदीक्ष्य शिविमब्रवीत्। १२१२५

त्वमेवैतदश्नानेति तत्राह तथेति शिविस्तथैवाविमना महिला कपालमभ्युद्धार्य्य भोक्तुमैच्छत्।

अथास्य ब्राह्मणो हस्तमगृह्णात्। अब्रवीच्चैनं जितक्रोधोऽसि न ते किञ्चिदपरित्याज्यं ब्राह्मणार्थे ब्राह्मणोऽपि तं महाभागं सभाजयत्।

स ह्युद्वीक्षमाणः पुत्रमपश्यत् अग्रे तिष्ठन्तं देवकुमारमिव पुष्पगन्धान्वितमलङ्कृतं। सर्व्वञ्च तमर्थं विधाय ब्राह्मणोऽन्तरधीयत तस्य राजर्षेर्विधाता तेनैव वेशेन परीक्षार्थमागत इति तस्मिन्नन्तर्हिते अमात्या राजानमूचुः किं प्रेप्सुना भवता इदमेवं जानता कृतमिति।

॥ शिविरुवाच ॥ नैवाहमेतद्यशसे ददानि नचार्थहेतोर्नच भोगतृष्णया। पापैरनासेवित एष मार्ग इत्येवमेतत्सकलं करोमि। सद्भिः सदाऽध्यासितन्तु प्रशस्तं तस्मात् प्रशस्तं श्रयते मतिर्मे। एतन्महाभाग्यवरं शिवेस्तु तस्मादहं वेद यथावदेतत्। १२१२०

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि मार्कण्डेयसमास्यापर्व्वणि राजन्यमहाभाग्यकथने सप्तनवत्यधिकशततोऽध्यायः ॥ १९७ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ मार्कण्डेयमृषयः पाण्डवाः पर्य्यपृच्छन्नस्ति कश्चिद्भवतश्चिरजाततर इति।